

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Hotărâre a Comitetului executiv cu privire la modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (acțiunile minime și tipul de măsuri suplimentare pe care trebuie să le ia băncile și prestatorii de servicii de plată nebankari pentru a diminua riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în alte state)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Autorul proiectului actului normativ este Banca Națională a Moldovei (BNM).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de Hotărâre a Comitetului executiv cu privire la modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (acțiunile minime și tipul de măsuri suplimentare pe care trebuie să le ia băncile și prestatorii de servicii de plată nebankari pentru a diminua riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în alte state) este elaborat în temeiul art. 16 alin. (2¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7-17, art. 34), cu modificările ulterioare, art. 94 din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.193-197 art.661), art. 13 alin. (9) și art.15 și alin.(2) lit. a) din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.58-66, art.133), cu modificările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Elaborarea proiectului HCE este condiționată de necesitatea transpunerii prevederilor Regulamentului Delegat (UE) 2019/758 al Comisiei din 31 ianuarie 2019 de completare a Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care stabilesc acțiunile minime și tipul de măsuri suplimentare pe care trebuie să le ia instituțiile de credit și financiare pentru a diminua riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în anumite țări terțe (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 125 din 14 mai 2019, nr. CELEX 32019R0758. Această acțiune este inclusă în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2025-2029, adoptat în data de 28.05.2025 prin Hotărârea de Guvern Nr. 306/2025 (acțiunea 12 din Anexa A, Capitolul 4 „Libera circulație a capitalului” CLUSTER 2 „Piața internă”).

Prin urmare, proiectul urmărește acoperirea segmentului cerințelor privind standardele tehnice de reglementare, care stabilesc acțiunile minime și tipul de măsuri suplimentare pe care trebuie să le ia băncile și prestatorii de servicii de plată nebankari pentru a diminua riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în cazul deschiderii filialelor și sucursalelor pe teritoriul statelor în care legislația în vigoare nu permite punerea în aplicare a politicilor și procedurilor la nivel de grup.

Astfel, modificările și completările au fost operate în textul Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.200/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.321-332, art.1311), cu modificările ulterioare, înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr.1354 din 21.08.2018 și în textul Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea prestatorilor de servicii de plată nebankari, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al

Băncii Naționale a Moldovei nr. 202/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.321-332, art.1313), cu modificările ulterioare, înregistrat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr.1355 din 21.08.2018.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Ajustările și completările operate actelor normative vizate în prezentul proiect asigură transpunerea fidelă a prevederilor Regulamentului Delegat (UE) 2018/758. Proiectul aduce clarificări și extinderi importante în ceea ce privește gestionarea riscurilor de spălare a banilor și finanțarea terorismului, impunând noi obligații pentru bănci și prestatori de servicii de plată nebankari în contextul activității acestora în alte state.

Principalele completări se concentrează pe extinderea cerințelor de conformitate la nivel de grup, implementarea unor măsuri suplimentare în caz de obstacole legale și capacitatea de a demonstra eficiența acestora, asigurarea unei implementări coerente a măsurilor de combatere a acestor riscuri la nivel de grup, în ceea ce privește sucursalele și filialele deținute în alte state.

Aspectele cu caracter inovativ vizează, în principal următoarele:

1. Aplicarea reglementărilor la nivel de grup, prin accentuarea importanței implementării măsurilor de prevenire a spălării banilor și a finanțării terorismului la nivel de grup. Astfel, băncilor și prestatorilor de servicii de plată nebankari li se impune obligația de a identifica, evalua și gestiona riscurile în cadrul întregului grup, inclusiv în ceea ce privește sucursalele și filialele deținute în state în care legislația în vigoare nu permite punerea în aplicare a politicilor și procedurilor la nivel de grup.
2. Gestionarea riscurilor în alte state, prin reglementări suplimentare privind gestionarea riscurilor de spălare a banilor și finanțarea terorismului în cazul sucursalelor și filialelor aflate în statele respective, în care legislațiile locale pot restricționa punerea în aplicare a politicilor și procedurilor de combatere a acestor riscuri la nivel de grup. În astfel de cazuri, proiectul propune măsuri suplimentare, precum obținerea consimțământului din partea clienților, pentru a depăși obstacolele juridice și a permite grupului să aplice măsurile de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului chiar și în state cu reglementări restrictive.
3. Ajustarea politicilor și procedurilor, bazate pe evaluarea riscurilor și care permite gestionarea eficientă a riscurilor de spălare a banilor și a finanțării terorismului, inclusiv în condițiile în care autoritățile nu au acces direct la informațiile relevante din sucursalele și filialele deținute în statele respective.
4. Obligația pentru bănci și prestatori de servicii de plată nebankari de a demonstra autorităților competente conformitatea, și anume că măsurile suplimentare implementate sunt adecvate și eficiente în gestionarea riscurilor de spălare a banilor și finanțării terorismului. În cazul în care autoritatea competentă consideră că măsurile implementate sunt insuficiente, aceasta poate solicita entităților să adopte măsuri suplimentare pentru a asigura respectarea obligațiilor legale.
5. Acțiuni minime specifice, pe care băncile și prestatorii de servicii de plată nebankari trebuie să le implementeze pentru a depăși obstacolele juridice din alte state. Aceste acțiuni sunt reglementate într-o manieră detaliată și trebuie să fie aplicate într-un cadru transparent și bazat pe evaluarea riscurilor specifice fiecărui stat.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În absența adoptării prezentului proiect, există un risc real de neîndeplinire a angajamentelor asumate de Republica Moldova în cadrul reuniunii de screening bilateral aferente Clusterului 2 – Piața internă, Capitolul 4 „Libera circulație a capitalului” acțiunea 12 din Anexa A.

De asemenea, având în vedere că prezentul proiect de act normativ este inclus în lista actelor normative necesare a fi coordonate cu Comisia Europeană, opțiunea neadoptării proiectului de lege nu este una sustenabilă, în contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la UE.

Propunerile și recomandările înaintate în cadrul consultării publice vor fi examinate, iar cele acceptate vor fi luate în considerare în procesul de definitivare a proiectului.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de lege nu prevede careva cheltuieli din contul bugetului public național.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil. Potrivit art.5 alin.(6) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, în coroborare cu art. 1 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, analiza impactului de reglementare nu se efectuează în privința actelor normative din domeniul financiar (bancar și nebanancar).

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul va fi transmis Centrului de armonizare a legislației, în vederea efectuării expertizei de compatibilitate. În contextul cerinței pct. 31 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, se prezintă următoarele informații:

1) măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională:

- a) *actului juridic european* - REGULAMENTULUI DELEGAT (UE) 2019/758 AL COMISIEI din 31 ianuarie 2019 de completare a Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care stabilesc acțiunile minime și tipul de măsuri suplimentare pe care trebuie să le ia instituțiile de credit și financiare pentru a diminua riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în anumite țări terțe (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 125 din 14 mai 2019, nr. CELEX 32019R0758.
- b) *obiectivele actului juridic european* – actul normativ permite băncilor și prestatorilor de servicii de plată nebanकारी să identifice, să evalueze și să gestioneze riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la care sunt expuse, atunci când au înființat în țări terțe sucursale sau filiale pe care le dețin în proporție majoritară sau când se gândesc dacă să înființeze în țări terțe sucursale sau filiale pe care să le dețină în proporție majoritară. Prin urmare, se stabilesc standarde suplimentare pentru evaluarea și gestionarea eficace a riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel de grup.

Astfel, obiectivul actului juridic european este de a stabili standardele tehnice de reglementare privind acțiunile minime și tipul de măsuri suplimentare pe care trebuie să le ia băncile și prestatorii de servicii de plată nebanकारी pentru a diminua riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în anumite țări terțe, în care legislația în vigoare nu permite punerea în aplicare a politicilor și procedurilor la nivel de grup.

- c) *gradul de transpunere a actului juridic european* – transpunere totală, primară.

- d) *argumentarea introducerii unor reglementări care nu sunt prevăzute expres în actul juridic european și/sau care depășesc cerințele minime stabilite de acesta* – se subliniază că deși Regulamentul Delegat (UE) 2019/758 operează cu termenul de „instituții de credit și financiare”, acesta a fost asimilat în proiect sub conceptul de „bănci” și „prestatori de servicii de plată nebankari”. Cadrul normativ vizat (Regulamentul BNM nr. 200/2018 și Regulamentul BNM nr. 202/2018) se va ajusta corespunzător, odată cu ajustarea în acest sens a cadrului normativ primar de reglementare a noțiunilor de „instituții de credit și financiare”.
- e) *mențiunea privind elaborarea tabelului de concordanță și actualizarea acestuia*: tabelul de concordanță se transmite Centrului de armonizare a legislației și versiunea finală actualizată a acestuia va fi plasată cu materialele proiectului HCE pe pagina web a BNM - www.bnm.md, în compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparența decizională” .

2) măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE – nu sunt.

3) concluziile expertizei de compatibilitate: după recepționarea avizului Centrului de armonizare a legislației, se va suplini nota de fundamentare cu concluziile expertizei de compatibilitate.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Regulamentului privind asigurarea transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor Băncii Naționale a Moldovei (aprobat prin HCE al BNM nr. 346/2024), proiectul hotărârii este supus avizării și consultării publice, fiind plasat pe pagina web a BNM - www.bnm.md, în compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparența decizională”.

7. Concluziile expertizelor

Potrivit art.37 alin. (5) din Legea nr.100/2017, actele normative emise de Banca Națională a Moldovei nu se supun expertizei juridice a Ministerului Justiției. Totodată, luând în considerare prevederile art.11 alin. (3³) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, BNM va solicita opinia cu caracter consultativ a Ministerului Justiției.

Conform art. 36 alin.(5) din Legea nr.100/2017, proiectul hotărârii HCE a fost supus expertizei anticorupție în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, în urma căreia factori și riscuri de corupție nu au fost identificați.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Modificările înaintate prin intermediul proiectului HCE nu afectează concepția generală și caracterul unitar al Regulamentelor BNM nr. 200/2018 și nr. 202/2018 și corespund prevederilor Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Prezenta hotărâre intră în vigoare peste 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Termenul se încadrează în termenul indicat în poziția de negociere a Republicii Moldova – UE, prezentată la 25 iunie 2024, și incluse în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2025-2029.